

Az öreg Szeged.

Mulatóhelyek és egyebek.

Írta: Cserzy Mihály.

(Folytatás.)

(11) A Kis-Kaszinó közvetlen szomszédságában szintén volt egy polgári-bormérő, melynek *Volt-Kaszinó* volt a neve. Itt is tágas, nagy terem volt, hol a felsővárosi gazdalegények farsangon minden vasárnap bálalt rendeztek. Abban az időben a közerkölcsre jellemző népszokás állt még fönn. A legény elment a „kiszemelt” nagylány szüleihez, ott illedelmesen megkérte az „édös szülem”-et, hogy eresszék el a lányukat bálba. El is eresztették. A leány a legénnyel (ki legtöbb esetben később „férjem-uram” is lett) őrizet nélkül elment, hajnalpirkadásig táncolt s azután a legény kíséretében haza ment. Nem kellett az öreg szülemélnék az éjszakát végigbóvirkolniok és közben pletykázniook, mint ma cselekszik a „mamák” a tánciskolákban. Ma „megszólnák” a leányt a szüleiivel együtt, ha ilyen tennie. Igaz, hogy ma a „schimmy” és a „vanstep” korszakában nem is lenne „szép” és tegyük hozzá: tanácsos ez az ősi magyar szokás. A régi világból maradt magyar ember ha ezeket a „modern” táncokat látja ömlengeni, nem fordul el, mert minden új dolgot szeret „mögtagasztalni” az öreg szem is, de hallkan megjegyzi:

— Ha te mi komunkban így táncolt a legény a lánnyal, annak becsületbeli kötelessége volt elvenni a „csuffá” tett lányt!

A Kis-Kaszinó másik oldalán volt az ugynevezett *Kis-Cerkó*. Ez egy kis templom volt, ahol görög rítus szerint tartottak istentiszteleteket. Vallami *Aradi* nevű gazdag görög kereskedő építtette Szent Mihály és Gabriél arkangyalok tiszteletére. A templom mellett temető is volt. A nagy árvíz előtt még kereszttek is voltak a temetőben. A templom 1813-ban leégett, 1879-ben pedig az árvíz pusztította el. A rombadőlés előtt sok évig nem volt papja a templomnak, a számban egyre fogyó hívek csupán egy harangozót tartottak tisztesség okából. Vallami *Beznócky* nevű volt mesterembert, akinek naponkénti harangozás és a *Hajóhoz* címzett korcsmában valló üldögélés volt a foglalkozása. Ha valaki többet ivott a kelletténél, fél meszely bor járt ki a harangozónak, amiért azután szépen átballagott a Kis-Cerkó tornyába és meghuzta a harangot.

A szomszédok tréfásan jegyezték meg ilyenkor: — Megint elkészült valaki Szabó Jóskáéknál!

A kaszinói élet más városrészben is meg volt.

Igy igen élénk és kedélyes társadalmi élet folyt különösen *Pálffy Ferenc* polgármester elnöklete idejében az *Alsóvárosi társalgó-egyletben*, melynek a Szent-háromság- és Szivárvány-utca sarkán a „rekedt” *Kovács* városi ügyész házában volt a székhelye. Az egyesületet *Rengey Nándor* városi tisztviselő ügyész alapította 1839-ben és eredetileg az volt a célja, hogy a

városrész őslakosságának gazdasági érdekeit fölrendítse. Merész tervei voltak kezdetben a vezetőségnek. Meneest akart fölállítani, hogy a fötényésztést előmozdítsa. Továbbá gyapottonmelést szándékozott meghonosítani a szegedi homokbuckákon. A tervek természetesen igen alkalmastak voltak arra, hogy az akkor még a zöld-posztót méllkülöző elnöki asztall mellől „hosszu fogakat” csináljanak a gazdasági gyarapodásra mindenkor áhító alsóvárosi magyaroknak és hogy ezek a délilábtként fölállított ígéretések egyes emberek hivatalbeli előmenetelére előnyösek legyenek. De a kivitel nemcsak nehéz, de megvalósíthatlan is volt.

Az állam segítségében bizakodtak akkor is, mint minden jó és rossz időben, a demagóg korifeusok; az állam pedig — mint tudnivaló — sohasem rendelkezett akkora bugyellárisssal, hogy az akkor még „széles” e házában fölmentült igényeket kielégítse, a gazdák pedig már az öreg Szegeden is szűkmarkuak voltak mindig, így a „sült galamb” nem repülhetvén a szájukba — a tervek lekerültek napirendről és „boldogabb időre” lettek eltéve, porosodni! Nem is ásták ki őket onnan sohasem . . .

Folytatjuk.)

A halál vonatán.

Napok óta szédült és egyre gyakrabban kihagyott a szivverése. Esténként lázasan vergődött ágyában s lázálmain keresztül valami ismeretlen rémet érzett jönni.

Még eljárt hivatalába, de ma már a szokottnál is gyengébb volt. Fáradtan kelt föl asztala mellől, hogy az iratszekrényből új aktacsomót hozzon. A zárt, állott levegő fojtogatta mellét . . . Az ablakhoz lépett, hogy kinyissa.

Friss tavaszi szellő surrant be. Gyér hajszárait összeborzolta; szintelen, beesett arcán napsugár simított végig.

Aztán mintha temető tárukt volna az ablak alatt . . . valami furcsa, ódon kriptá illatot érzett.

Megdöbent pillanatra. Érezte, hogy ismét eláll a szivverése. Melléhez kapott . . . aztán erőtlennül borult az ablakpárkányára . . .

Katogva, sísteregve vonat állott meg előtte. Könnyű, ruganyos léptekkel szállott fel. Vissza se nézve, meg se pihenve mégegyszer, végre hazatért, robogott.

Nagy hegyek közül apró, virágos állomások siettek elébe. Lomha erdők, „ujongó patakok maradtak el, bus tilinkó hangokat vert fel a távol.

Falujába érve kertek alján fordult, utat rövidítve a házuk felé sietett. Virágzó barackfák ága hajlott ki a kerítéseken, ismerős népség népesedett az udvarokon, megszokott kutyaugatás üzte messze a csendet.

Pedig lelket sem látott . . . kutyát sem hallott csaholni . . . a falu mintha kihalt volna . . . nem is volna . . .

A legelső fordulónál mint régen várt látomás toppant elébe a házuk. — A pusztulás képe. Kerítés kidöntve. Kémény leomolva. Gaz kiverte, elhagyott az udvar. — A szobák padozata felszakgatva, cserép darabok, összetört butorok szitánkjai szanaszéljél . . .

És nem sietett elébe kedves, halk tipegással hunyorgó szemű, szelid öregasszony . . . Hogy megcirógassa messziről érkezett szép legényfiát . . .

Valami fojtogatta a mellét . . . Mintha furcsa, ódon kriptá illat szállt volna be a kitört ablakon. Mintha mázsás gerendáit rontotta volna mellére az ősi kuria. — Hangtalanul borult az ablak párkányára . . .

A dohos hivatalszoba tavaszi aranyában az ablak párkányára borult, esett ercu ember, üveges, merev szemekkel nézett a messzeségbe . . .

Szöke S.

Szittner és Hoffmann

Therapia laboratorium és dobozgyár r.-i.

szeged.

Telefon 5-09.

KÉSZIT:

Gyógyszerészeti dobozokat, papírárukat, kereskedelmi dobozokat, cukrászati dobozokat, díszműárukat, reklám cikkeket.